

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 28. ledna 2016 odvolání **obžalovaného Vratislava L.**, nar. xxx, **obžalované Mgr. Dity L.**, nar. xxx, a **státního zástupce** proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 3.8.2015, č.j. 28 T 12/2011-8458, a rozhodl t a k t o :

Z podnětu odvolání obžalovaného Vratislava L., obžalované Mgr. Dity L. a státního zástupce se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), písm. b), písm. c), písm. f) tr.ř. z r u š u j e v celém rozsahu.

Podle § 259 odst. 1 tr.ř. se věc v r a c í Krajskému soudu v Ostravě, pobočce v Olomouci.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný Vratislav L. uznán vinným v bodě 1) pomocí k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 250b odst. 1, odst. 4 písm. b) tr.zákona, ve znění zákona č. 140/1961 Sb., a v bodech 2) a 3) samostatnými zvlášť závažnými zločiny úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 6 písm. a) tr.zákoníku. Obžalovaná Mgr. Dita L. byla v bodě 1) uznána vinnou u trestným činem úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1, odst. 4 písm. b) tr.zákona, ve znění zákona č. 140/1961 Sb. Za to byl obžalovanému Vratislavu L. uložena úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 let nepodmínečně se zařazením do věznice s ostrahou a současně také trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu podnikání v oboru koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej zboží, dále v oboru mezinárodní zasílatelství a v oboru silniční motorová doprava, a v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodních korporací s předmětem podnikání koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej zboží, dále v oboru mezinárodní zasílatelství a v oboru silniční motorová doprava nebo jejich zastupování na základě plné moci na dobu 7 let. Obžalovaná Mgr. Dita L. byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 2 let, který byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4let, přičemž byl nad obžalovano u současně uložen dohled. Současně jí byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu funkce statutárního orgánu obchodních korporací nebo jejich zastupování

na základě plné moci na dobu 5 let. Obžalovanému Vratislavu L. byla současně uložena povinnost nahradit poškozené UniCredit Bank Czech Republic, a.s., škodu ve výši 34.754.254,90 Kč. Poškozené Československá obchodní banka a Českomoravská záruční a rozvojová banka byly odkázány s jejich nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Výše uvedených trestných činů se měli dopustit tím, že

obžalovaní Vratislav L. a Mgr. Dita L.:

1) dne 21.9.2006 v Olomouci, na ulici Dolní náměstí č. 28-29, na pobočce Československé obchodní banky, a.s., IČ: 00001350, (dále jen „banka“), Mgr. Dita L. (nyní L.), jako jednatelka společnosti LAV Lakomý, s.r.o., IČ: 25371762, se sídlem Olomouc, Řepčinská 250, okres Olomouc, uzavřela s bankou Smlouvu o úvěru č. 5793/06/5257, a to na částku úvěrového limitu ve výši 3.000.000 Kč bez stanoveného účelu čerpání ve formě kontokorentního úvěru, kdy při uzavírání této smlouvy bance předložila seznam pohledávek z obchodního styku společnosti LAV Lakomý, s.r.o., v celkové výši 5.274.683,25 Kč, který jí předtím vyhotovil obžalovaný Vratislav L., a je hož pravdivost stvrdila svým podpisem, kdy k těmto pohledávkám byla téhož dne uzavřena Smlouva o zřízení zástavního práva k pohledávkám č. 5794/06/5257, přičemž obžalovaný Vratislav L. do tohoto seznamu pohledávek z důvodu splnění kritérií pro poskytnutí úvěrové jistiny předem vědomě zahrnul jednak neexistující pohledávky a jednak pohledávky s neoprávněně navýšenou nominální výší, v důsledku čehož bylo provedeno neoprávněně navýšení hodnoty zastavovaných pohledávek oproti skutečnosti o částku nejméně 4.899.346 Kč, kdy banka bez znalosti těchto podstatných skutečností poskytla společnosti LAV Lakomý, s.r.o., formou kontokorentního úvěru peněžní prostředky v celkové výši 3.000.000 Kč, které poté postupně v plném rozsahu obžalovaná Mgr. Dita L. (nyní L.) vyčerpala, přičemž poskytnutý úvěr nebyl řádně splácen a tímto svým jednáním způsobila poškozené bance škodu ve výši 3.000.000 Kč,

obžalovaný Vratislav L.:

2) dne 21.9.2006 v Olomouci, na ulici Dolní náměstí č. 28-29, na pobočce Československé obchodní banky, a.s., IČ: 00001350, (dále jen „banka“), obžalovaný Vratislav L., jako osoba samostatně výdělečně činná podnikající dle živnostenského zákona zapsaná v obchodním rejstříku pod názvem Vratislav Lakomý – LAV, IČ: 10072004, uzavřel s bankou Smlouvu o úvěru č. 5796/06/5257, jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěrového limitu ve výši 26.000.000 Kč na financování pohledávek z obchodního styku formou revolvingového úvěru a dále uzavřel Smlouvu o úvěru č. 5799/06/5257, jejímž předmětem bylo poskytnutí kontokorentního úvěru ve výši 4.000.000 Kč bez stanoveného účelu čerpání, kdy při uzavírání těchto smluv bance předložil seznam pohledávek z obchodního styku v celkové výši 39.135.351,22 Kč, ke kterým byla téhož dne uzavřena Smlouva o zřízení zástavního práva k pohledávkám č. 5797/06/5257, přičemž obžalovaný Vratislav L. do tohoto seznamu pohledávek z důvodu splnění kritérií pro poskytnutí úvěrových jistin předem

vědomě zahrnul jednak neexistující pohledávky a jednak pohledávky s neoprávněně navýšenou nominální výší a také pohledávky, které již byly postoupené na základě smluv o factoringové spolupráci třetím subjektům, v důsledku čehož neoprávněně navýšil oproti skutečnosti hodnotu zastavovaných pohledávek o částku nejméně 26.228.286 Kč, kdy banka mu bez znalostí těchto podstatných skutečností poskytla formou revolvingového úvěru a kontokorentního úvěru peněžní prostředky v celkové výši 30.000.000 Kč, které poté postupně v plném rozsahu obžalovaný Vratislav L. vyčerpal, přičemž poskytnuté úvěry řádně nesplatil a tímto svým jednáním způsobil poškozené Československé obchodní bance, a.s., škodu ve výši 30.000.000 Kč,

3) dne 13.12.2007 v Olomouci, na ulici 28. října 15, na pobočce UniCredit Bank Czech Republic, a.s., IČ: 64948242, (dále jen „banka“), obžalovaný Vratislav L. jako osoba samostatně výdělečně činná podnikající dle živnostenského zákona zapsaná v obchodním rejstříku pod názvem Vratislav Lakomý – LAV, IČ: 10072004, uzavřel s bankou Smlouvu o úvěru a dalších bankovních službách č. 254/07-120, jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěrového limitu ve výši 35.000.000 Kč na financování provozních potřeb a na přefinancování krátkodobých úvěrů poskytnutých Československou obchodní bankou, a.s., ve formě revolvingově využitelné linky, kdy při uzavření této smlouvy předložil bance se znam pohledávek z obchodního styku v celkové výši

44.311.032,80 Kč, ke kterým byla téhož dne uzavřena Smlouva o zajištění postoupením pohledávek č. 521/07-254/07-120, přičemž obžalovaný Vratislav L. do tohoto se znamu pohledávek z důvodu splnění kritérií pro poskytnutí úvěrové jistiny předem vědomě zahrnul jednak neexistující pohledávky a jednak pohledávky s neoprávněně navýšenou nominální výší a také pohledávky, které již byly postoupené na základě smluv o factoringové spolupráci třetím subjektům, v důsledku čehož neoprávněně navýšil oproti skutečnosti hodnotu postupovaných pohledávek o částku nejméně 18.857.331 Kč, kdy banka mu bez znalosti těchto podstatných skutečností poskytla formou revolvingové linky peněžní prostředky v celkové výši 35.000.000 Kč, které poté postupně v částce 34.754.254,90 Kč obžalovaný Vratislav L. vyčerpal, přičemž poskytnutý úvěr řádně nesplatil a tímto svým jednáním způsobil poškozené UniCredit Bank Czech Republic, a.s., škodu ve výši 34.754.254,90 Kč.

Proti výše uvedenému rozsudku podal obžalovaný Vratislav L. odvolání ihned po jeho vyhlášení, obžalovaná Mgr. Dita L. a státní zástupce tak učinili ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr.ř.

V odůvodnění odvolání obžalovaného Vratislava L., které zpracoval jeho obhájce, se uvádí, že rozsudek je napadán ve všech jeho výrocích. Vyslovuje se přesvědčení, že krajský soud se dostatečně nevypořádal se všemi provedenými důkazy, přičemž jednostranně přecenil výpověď svědkyně Hany I., přičemž pominul řadu důkazů, které tuto výpověď zpochybňovaly, a odmítl v souvislosti s tím provést důkazy navržené obžalovaným.

Podle přesvědčení obhajoby je objektivně zjištěným faktem to, že došlo k poškození serveru výpočetní techniky, na jehož nosičích měla být zálohována účetní data z podnikání všech firem obžalovaného. Zároveň bylo prokázáno, že to nemohl být v žádném případě obžalovaný, kdo se na poškození či zničení serveru mohl podílet. Právě svědkyně I. i poté, kdy ukončila zaměstnání ve firmách obžalovaných, nadále s předmětným serverem pracovala, přičemž podivnou shodou okolností byl ve stejné době poškozen i její osobní počítač. S touto informací ale vyšetřovatel Policie ČR vůbec nepracoval a neprovedl k tomuto tématu žádné šetření. Spokojil se s faktem zničeného serveru.

V návaznosti na to se cituje argumentace rozvedená v předchozím rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ohledně nutnosti zkoumání původu listinných materiálů založených ve spisovém materiálu se závěrem, že podle přesvědčení obhajoby se zadání dané nalézacímu soudu nepodařilo naplnit. V této souvislosti se rozebírá výpo věď policejního komisaře O., který popisuje svoji činnost při opatření listinných důkazů, přičemž však o jeho aktivní činnosti není v celém spise zachycena vůbec žádná informace. Uvedl pouze, že by ve spise měly být založeny žádosti směřované na jednotlivé správce i předávací protokoly od správců nebo od archivní služby, přičemž tyto doklady by mohly být součástí pomocného materiálu. Takové vysvětlení policejního komisaře je považováno za zcela nevěrohodné, v důsledku čehož dle názoru obhajoby došlo k přímému porušení ustanovení § 79 odst. 5, odst. 6 tr.ř. Na základě toho se také konstatuje, že fotokopie jednotlivých faktur jsou pro trestní řízení zcela nepoužitelnými důkazy, což postihuje také analýzy z těchto dokladů vycházející a následně i dodatečné znalecké posudky. V návaznosti na to se jako neprofesionální hodnotí i závěr policejního orgánu o fiktivnosti účetních dokladů vzniklých po 26.11.2007.

Dále obhajoba obžalovaného L. přechází k hodnocení znaleckého posudku znalkyně Mgr. Martinákové, který je hodnocen jako zásadně chybný s tím, že jej po nechává bez komentáře, ovšem následně tento znalecký posudek obsáhle komentuje. Ve vztahu k závěrům znaleckého posudku Ostravské znalecké obhajoba konstatuje, že jej respektuje, o všem zároveň upo zornuje na skutečnost, že závěry posudku jsou omezeny nedostatečným rozsahem dostupných podkladů, přičemž sami znalci konstatují, že nespátřovali přínos v jednotlivém zkoumání a přehodnocování všech pořadačů s doklady, které by zřejmě zabralo i měsíce. Zároveň však znalecký posudek vycházel i z protokolů o hlavních líčeních konaných mezi 16.4.2012 až 9.7.2013, která jsou nepoužitelná pro hodnocení důkazů v této trestní věci. Zároveň znalecký posudek konstatuje, že využíval spíše ty faktury, které byly přiloženy k jednotlivým policejním analýzám, v důsledku čehož je celý znalecký posudek zatížen vadou spočívající v tom, že vycházel z důkazů, které se do spisu dostaly neprocesním způsobem. Při porovnání dokladů založených ve spise a dokladů uložených v archivu prováděli znalci pouze namátkovou kontrolu.

Výše uvedenou problematikou se rozsudek nalézacího soudu vůbec nezabývá, přičemž ovšem je napadán znalecký posudek Ing. Bohunovského, aniž by byla věnována pozornost tomu, že znalec Ing. Bohunovský v zadání znaleckého

posudku rozhodně neměl za úkol navštívit archiv či jakkoliv jinak suplovat úkol znalce příbraného soudem. Obhajoba tomuto znalci zadala pouze přezkoumání závěrů znalkyně Mgr. Martinákové.

Následně odvolání obsáhle brojí proti výpovědi svědkyně Hany I., která je v rozporu s výpověďmi jiných důležitých svědků. V této souvislosti se pak rozebírají výpovědi svědků Š. a S., z nichž první uvedl, že svědkyně I. obžalovaného L. nenáviděla a neudělala by nic, pokud by nedala souhlas obžalovaná L. (L.). Svědek S. pak uvedl, že účetnictví měla na starosti svědkyně I. v důsledku toho, že účetnictví měla na starost společnost (obžalované) L. (L.), přičemž obžalovaný L. nebyl schopen se starat o účetnictví. Všechno muselo být se souhlasem L. Také svědek H. uvedl, že nikdy neviděl, že by si obžalovaný L. sedl k počítači. Ve výpovědi svědkyně I. je pak řada nesrovnalostí, což se týká již bodu 1), kdy seznam pohledávek obžalovaný L. nepodepsal a nenesl do banky, přičemž podle výpovědi spoluobžalované tak učinila právě svědkyně I. Také se namítá rozpor s tvrzením svědka S. ohledně toho, zda svědkyně I. hovořila s někým jiným o tom, že dostává pokyny k úpravě seznamu pohledávek. Nepravdivou je i výpověď svědkyně I. o způsobu generování zfalšovaných seznamů pohledávek s tím, že její tvrzení, že pro firemní potřeby zůstávaly v šanonech vždy jen existující faktury, je vyvráceno obsahem spisové ho materiálu. Sama svědkyně připustila, že obžalovaný L. nerozuměl konkrétním účetním zákonitostem.

Celá záležitost se tedy rekapituluje tak, že ve vztahu k bodu 1) bylo objektivně prokázáno, že obžalovaný L. příslušný seznam pohledávek nepodepsal, ale připravila a vyhotovila jej svědkyně I. v komunikaci s pracovníky banky. Pokud svědkyně I. tvrdí, že to bylo podle pokynu obžalovaného, pak její tvrzení odporuje všem ostatním slyšeným svědkům. Ve vztahu k bodům 2) a 3) napadeného rozsudku je sice nesporné, že obžalovaný L. příslušné seznamy pohledávek podepsal, ale jeho subjektivní vědomost o tom, že jde o seznamy, které obsahují nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, je tvrzena pouze v osamocené výpovědi svědkyně I.

Závěrem se zdůrazňuje skutečnost, že ostatní svědci popisují velmi nepřátelský vztah obžalovaného a svědkyně I., přičemž by bylo výrazně nelogickým, pokud by obžalovaný L. dovolil přístup do svých firem nebo do jejich účetnictví svědkům M., Š., K. nebo S., pokud by měl vědomost o nějakých nestandardních účetních postupech.

Proto je napadený rozsudek hodnocen jako nejasný a neúplný s tím, že vznikly pochybnosti o správnosti skutkových zjištění.

Ze všech těchto důvodů bylo navrženo, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a sám rozhodl tak, že se obžalovaný dle § 226 písm. c) tr.ř. zproštuje obžaloby, popřípadě vrátil věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

V odůvodnění odvolání obžalované Mgr. Dity L. se uvádí, že toto je zaměřeno proti výroku o vině a trestu.

V návaznosti na závěr nalézacího soudu, že obžalovaná jednala v úmyslu přímém, se připouští, že odvolatelka předmětné smlouvy podepsala, ovšem nevěděla o neoprávněném zkreslení pohledávek v seznamu uvedených. Nevěděla tak, že je svědkyně I. zkreslovala a ani nevěděla, na čí pokyn či příkaz, či z jiné pohnutky, tak činí. Nebyl proveden jediný důkaz o tom, že by byla na takovém postupu dohodnuta se spoluobžalovaným, popřípadě že by byla o takovém postupu, ať již předem či zpětně, informována. Závěr nalézacího soudu v tomto směru je označen jako domněnka vybudovaná na výpovědi svědkyně I. a na znaleckém posudku. V tomto směru se však přehlíží fakt, že její činnost byla jednorázová a spočívala pouze v podpisu dvou smluv, u nichž neměla sebemenší důvod předpokládat, že právnická osoba, jejíž byla statutárním zástupcem, nesplňuje podmínky pro uzavření daného druhu smlouvy. Neměla sebemenší důvod pochybovat o pravdivosti toho, co je uvedeno v seznámech (pohledávek), a neměla sebemenší důvod porovnávat tyto seznamy s jakýmikoli v měsíčními výkazy. Banka navíc požadovala k zástavě některé pohledávky firmy LAV Lakomý, s.r.o., v okamžiku, kdy součet všech pohledávek několikanásobně převyšoval součet pohledávek předložených bance. Sám znalecký posudek pak označuje za neexistující pohledávky, u nichž osoba uvedená v předloženém seznamu nesouhlasí s osobou dlužníka uvedenou na faktuře, což znamená, že znalecký posudek nelze interpretovat tak, že všechny v něm označené položky neexistovaly. To také zpochybňuje vědomost obžalované o tom, že bance předkládaný seznam je nepravdivý.

Obhajoba připouští, že obžalovaná podrobně neporovnávala jednotlivé položky na seznamu s údaji z účetnictví, to ovšem nevyvolává spolehlivý závěr o úmyslné formě zavinění, neboť v jednání obžalované je možné spatřovat pouze nedbalost. To lze nakonec zdůvodnit i poukazem na znalecký posudek Mgr. Martinákové, která se také dopustila zásadních chyb, aniž by bylo dovozeno podezření, že se chyb dopustila úmyslně. Nakonec ani profesionální pracovnice banky při dohledu nad příslušnými toky financí žádné odchylky neobjevily. Nakonec i příslušný závazkový vztah byl v souladu se smlouvou naplňován ještě asi 2 roky po jeho uzavření a zvýšenou pozornost nevyvolala okolnost, že se úvěr přestal splácet, ale to, že se na nemovitosti objevilo další zástavní právo.

Z těchto důvodů bylo navrženo, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a nově rozhodl tak, že se odvolatelka zprošťuje obžaloby.

V odůvodnění odvolání státního zástupce se uvádí, že toto bylo podáno v neprospěch obou obžalovaných do výroku o trestu a do výroku o náhradě škody.

Proti výroku o vině obou obžalovaných odvolání podáno není, neboť se odvolatel se závěry nalézacího soudu, učiněnými na základě provedeného dokazování, plně ztotožňuje.

Při ukládání trestu obžalovanému Vratislavu L. soud vycházel ze dvou okolností, a to polehčujících v podobě doposud řádně vedeného života a přitěžujících, jimž bylo spáchání více trestných činů. Současně bylo uvedeno, že byla zohledněna délka trestního řízení. U obžalované Mgr. Dity L. byla zohledněna pouze okolnost doposud řádně vedeného života, jakož i délka trestního řízení. Toto hodnocení je označeno jako vadné, a to s ohledem na následující skutečnosti.

Trestná činnost byla oběma obžalovanými spáchána v září 2006 a obžalovaným L. pak navíc v prosinci 2007. Trestní stíhání bylo zahájeno 8.6.2010, přičemž k podání obžaloby došlo 1.9.2011. První rozsudek ve věci byl vydán dne 13.11.2012, přičemž následně bylo doplňováno dokazování na základě pokynu Vrchního soudu v Olomouci, načež došlo k opakování celého hlavního líčení v důsledku změny osoby člena rozhodujícího senátu a nesouhlasu obžalovaného Vratislava L. se čtením podstatného obsahu protokolu o hlavním líčení ve smyslu § 219 odst. 3 tr.ř.

Státní zástupce připouští, že od spáchání jednání obou obžalovaných uplynula delší doba, přičemž také od zahájení trestního stíhání uplynulo více jak 5 let. Z ustálené judikatury Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR ve vztahu k zohlednění čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je však třeba, aby trestní řízení trvalo dobu 6 let a více. Vedle samotné délky trvání řízení je třeba zohlednit také, jakou roli ve vztahu k délce řízení hrál obžalovaný, přičemž je také třeba vzít do úvahy ustanovení § 1 odst. 1 tr.ř., dle něhož účelem trestního řízení je zejména to, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Trestní řízení trvá 5 let a necelé 2 měsíce, přičemž se však nejedná o jednodušší věc, což lze dokladovat množstvím vyřízených žádostí o právní pomoc. Svoji roli zde hrál také znalecký posudek přibraného znaleckého ústavu. Celková škoda způsobená obžalovaným L. činí více jak 67.700.000 Kč, což je částka několikanásobně převyšující hranici stanovenou pro použitou právní kvalifikaci skutkové podstaty trestného činu úvěrového podvodu (u trestného činu podle § 211 odst. 1, odst. 6 písm. a/ tr.zákoníku ve vztahu ke skutku pod body 2) a 3) se jedná o pětinásobné překročení hranice, u skutku pod bodem 1) ve vztahu k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1, odst. 4 písm. b/ tr.zákona se jedná o šestinásobné překročení zákonné hranice). Tyto okolnosti jsou okolnostmi přitěžujícími ve smyslu § 42 písm. k) tr.zákoníku, eventuálně § 34 písm. h) tr.zákona, přičemž je krajský soud opomenul zohlednit. Do úvahy je třeba říci, že obžalovaní svoji vinu odmítají a ze zjištěné škody doposud nic neuhradili. I kdyby měla být délka řízení nějakým způsobem zohledněna, je třeba zohlednit výši trestů uložených předchozím zrušeným rozsudkem a obžalovanému L. je na místě ukládat trest odnětí svobody v trvání 6 roků a 6 měsíců, obžalované L. pak trest odnětí svobody 2 let

a 6 měsíců se zkušební dobou v trvání 4 let. Proti uloženým trestům zákazu činnosti pak nejsou uplatňovány žádné námitky.

Odvolání proti výroku o náhradě škody se týká té části nároku poškozené ČSOB, který spočívá v částce 3 mil. Kč stran bodu 1) výroku o vině v napadeném rozsudku.

Ve vztahu k tomu se rekapitulují úvahy nalézacího soudu, se kterými se odvolatel neztotožňuje z následujících důvodů.

ČSOB, a.s., se skutečně připojila se svým nárokem do insolvenčního řízení vůči úpadci LAV Lakomý, s.r.o. Její výše uspokojení však nedosáhne výše škody způsobené jednáním obžalovaným. Dne 24.7.2015 byla totiž zveřejněna vyhláška o zveřejnění konečné zprávy insolvenčního správce, ze které vyplývá, že se insolvenčnímu správci podařilo zpeněžit majetek úpadce v celkové výši 2.492.931,39 Kč. Z této částky po odečtení nákladů zůstala na věřitele částka 1.914.005,29 Kč. ČSOB měla část své pohledávky přihlášenou jako zajištěný věřitel, kdy na základě usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8.6.2015, č.j. KSOS 38 INS 3794/2008-B67, které nabylo právní moci dne 8.7.2015, byla poškozené jako zajištěnému věřiteli přiznána částka ve výši 880.163,32 Kč. Současně je z insolvenčního rejstříku také zřejmé, že pokud se týká nezajištěných věřitelů, zde podíl poškozené na přihlášených pohledávkách činí 87,09 %. Za této situace tak ze zbývající částky 1.033.841,97 Kč, která bude rozdělována mezi nezajištěné věřitele, poškozené společnosti připadne částka 900.372,97 Kč. Celkově tak poškozená ČSOB, a.s., může z probíhajícího insolvenčního řízení obdržet částku ve výši 1.780.536,27 Kč. Již při započtení těchto maximálních částek, které poškozená na základě své přihlášky pohledávek za úpadcem obdrží, je zřejmé, že minimálně v částce 1.219.463,73 Kč nebude se svým nárokem uspokojena. Rozdělením výtěžku z majetkové podstaty úpadce bude činnost této společnosti zcela ukončena a dojde tak k faktickému zániku společnosti. Na rozdíl od skutku pod body 2) a 3) obžalovaní jednali jménem právnické osoby LAV Lakomý, s.r.o., kdy však insolvenční řízení nebylo vedeno vůči obžalovaným, ale právě vůči této právnické osobě. Jestliže tedy krajský soud dospívá k závěru, že pod bodem 1) napadeného rozsudku byla způsobena škoda, která je zákonným znakem skutkové podstaty trestného činu, potom je při nemožnosti vymožení celkové částky vylákané obžalovanými na poškozeném subjektu na místě ohledně částky 1.219.463,73 Kč rozhodnout dle § 228 odst. 1 tr.ř. stanovením solidární povinnosti k náhradě vzniklé škody. V této souvislosti se navrhuje doplnění dokazování listinami, na základě kterých byly vybudovány předchozí argumenty tohoto odvolatele, a to v odvolacím řízení.

Na základě výše uvedeného bylo závěrem navrženo, aby vrchní soud napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), písm. f) tr.ř. zrušil ve výrocích o trestech a ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozené ČSOB s tím, že odvolací soud dle § 259 odst. 3, odst. 4 tr.ř. obžalovanému L. uloží úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6,5 roku nepodmíněně se zařazením do věznice s ostrahou, za současného zopakování výroku o trestu zákazu činnosti uvedeného

v napadeném rozsudku, přičemž obžalované Dítě L. nově uloží trest odnětí svobody v trvání 2 let a 6 měsíců podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání 4 roků, za současného vyslovení dohledu nad obžalovanou. I u této obžalované se navrhuje zopakování trestu záka zu činnosti. Stran náhrady škody se navrhuje, aby oběma obžalovaným byla stanovena povinnost nahradit společně a nerozdílně ČSOB škodu ve výši 1.219.463,73 Kč, přičemž ve zbytku nároku bude tato poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odvolací soud zjistil, že rozsudek byl napaden odvoláními, která z hlediska obsahových náležitostí vyhovují ustanovení § 249 odst. 1 tr.ř., přičemž byla podána v zákonné lhůtě k tomu oprávněnými osobami (§ 248 odst. 1 a § 246 odst. 1 písm. a/, písm. b/ tr.ř.). Z těchto důvodů také nebyly splněny podmínky k zamítnutí či odmítnutí odvolání dle § 253 odst. 1 či odst. 3 tr.ř.

Z těchto důvodů vrchní soud na podkladě podaných odvolání v neveřejném zasedání, konaném za podmínek uvedených v ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr.ř., přezkoumal dle § 254 odst. 1 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i řízení napadenému rozsudku předcházející, a to z hlediska vytýkaných vad. Přitom je nucen konstatovat, že shledal i takové vady nevytýkané, které měly vliv na správnost výrokové části napadeného rozsudku. Na základě tohoto postupu dospěl k následujícím závěrům.

V první řadě je třeba konstatovat, že nyní napadený rozsudek není prvním meritorním rozhodnutím ve věci. Poprvé totiž rozhodl Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, rozsudkem v nejpodstatnějších bodech shodným jako je rozsudek současný dne 13.11.2012, a to pod č.j. 28 T 12/2011-7610. Tento byl zrušen podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. c) tr.ř. v celém rozsahu usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19.3.2013, sp.zn. 2 To 21/2013, přičemž dle § 259 odst. 1 tr.ř. byla věc vrácena soudu I. stupně. Primárním úkolem odvolacího soudu (nakonec i s ohledem na odvolací námitky obžalovaného Vratislava L.) bylo vyřešit otázku, zda krajský soud svým postupem ve znovu opakovaném hlavním líčení a ve svém rozhodnutí vyhověl jeho požadavkům.

Již z obsahu předchozího věcného rozhodnutí vrchního soudu vyplývá, že jedním z nejdůležitějších problémů věci bylo vyřešení otázky důkazního substrátu ve formě listinných důkazů sloužících jako podklad pro vymezení neexistujících, navýšených, popřípadě již postoupených pohledávek sloužících jako zástava pro poskytnuté úvěry pod body 1), 2) a 3) výroku o vině napadeného rozsudku a v návaznosti na to přesné vymezení těchto pohledávek alespoň v odůvodnění napadeného rozsudku. Nálezacímu soudu bylo vytknuto, že odůvodnění napadeného rozsudku obsahuje pouze formální výčet listinných důkazů, které byly provedeny v hlavním líčení, přičemž k jednotlivým bodům výroku o vině se vztahují pouze tři stručné a obecné odstavce, které se nijak nezabývají bližší analýzou velké masy provedených listinných důkazů, které byly v přípravném řízení po různu obsaženy v celkem 16 spisových svazcích s tím, že se vlastně argumentovalo pouze tzv. analýzami policejního orgánu, které z procesního hlediska nejsou důkazem.

Současně bylo krajskému soudu vytknuto, že ze spisového materiálu nevyplývá původ opatřených listinných materiálů, přičemž dokazování je nutno zaměřit i na tyto otázky, aby bylo najisto postaveno, že shromážděný listinný materiál může sloužit jako spolehlivý podklad pro budování skutkových závěrů. Krajský soud byl důrazně upozorněn na skutečnost, že je nutné takové ustálení skutkových zjištění, které by přesně specifikovalo okolnosti spočívající v seznamu a vyčíslení fingovaných, neoprávněně navýšených, popřípadě jinému subjektu již postoupených, pohledávek s tím, že tyto okolnosti je nutno přesně rozvést alespoň v odůvodnění rozsudku, když vrchní soud nesdílí v soudní praxi se ojediněle vyskytující požadavek, aby tyto okolnosti byly rozvedeny již ve výrokové části napadeného rozsudku.

Je sice pravdou, že krajský soud se zabýval otázkou původu listinných materiálů sloužících pro jeho skutková zjištění, když k těmto otázkám vyslechl komisaře Bc. Radka O. a insolvenční správce Ing. Roberta Beneše a JUDr. Otto Hradila. V rámci hodnocení důkazů však s příslušnými údaji nijak nepracuje a k otázce hodnověrnosti opatřených listinných materiálů nezačíná žádné stanovisko, ačkoliv minimálně ze strany obhajoby obžalovaného Vratislava L. u hlavního líčení vyplývá, že vůči procesnímu postupu v přípravném řízení stran opatření listinných materiálů se objevují zásadní námitky a ze spisu vyplývá, že tento neobsahuje žádný detailní výčet listinných materiálů vydaných, popřípadě se souhlasem insolvenčních správců zajištěných v archivu.

K samotnému ustálení sporných skutkových zjištění pak přistupuje nalézací soud obdobně vadným způsobem jako v předchozím případě. I nadále obsahuje rozsudek pouze stručný výčet listinných materiálů, které byly v hlavním líčení provedeny, přičemž se v hodnocení důkazů objevuje jen mírné rozvedení strohých závěrů obsažených ve skutkových popisech s tím, že se ohledně pohledávek neexistujících, pohledávek neoprávněně navýšených a pohledávek již postoupených na jiného věřitele v rámci faktoringu stručně konstatuje, že přesný přehled těchto pohledávek je u bodu 1) výrokové části napadeného rozsudku obsažen v tabulce na straně 24 – 25 znaleckého posudku, u bodu 2) na straně 27 – 36 znaleckého posudku a v případě bodu 3) pak na straně 39 – 55 znaleckého posudku.

Tím dochází k ignorování předchozího požadavku odvolacího soudu ve vztahu k odůvodnění rozsudku a navíc je použito v zásadě stejného přístupu, jaký byl krajskému soudu vytknut v případě předchozího rozsudku. Na rozdíl od předchozích analýz policejního orgánu sice ústavní znalecký posudek Ostravské znalecké, a.s., je důkazem, ovšem soud I. stupně si neuvědomil, že tento důkaz má pouze sekundární charakter, neboť pracuje s důkazy, které mají primárně založit závěry, na základě kterých jsou budována skutková zjištění soudu I. stupně. Vyžádaný znalecký posudek je tak vlastně opět jen pomůckou zpracovávající údaje v těchto primárních zdrojích informací. Z hodnocení důkazů však vyplývá, že krajský soud buduje své závěry právě na zmíněném znaleckém posudku a obsáhlý listinný materiál obsažený po různu v 16 svazcích spisu z přípravného řízení nijak nekommentuje.

Vše je umocněno tím, že ve zmíněném znaleckém posudku se skutečně, jak namítá obhajoba obžalovaného Vratislava L., uvádí, že znalecký ústav vycházel i z listin uložených mimo jiné v archivu, které pak v rámci úspornosti postupu využil jen v rovině znaleckých závěrů, aniž by je učinil součástí podkladové části znaleckého posudku. V této souvislosti je třeba konstatovat, že znalecký ústav formálně nebyl ani oprávněn k tomu, aby sám shromažďoval důkazy nutné k podložení znaleckých závěrů, neboť k opatřování takových materiálů jsou oprávněny pouze orgány činné v trestním řízení. Za určitých okolností tedy opravdu vyvstává otázka oprávněnosti námitky obhajoby obžalovaného Vratislava L. ve vztahu k podkladové části uvedeného znaleckého posudku, se kterou se bude muset s ohledem na další okolnosti krajský soud vypořádat.

Nejpodstatnějším na znaleckém posudku je to, že z obsahu výše zmíněných tabulek znaleckého posudku vyplývá, že si znalecký ústav při určení pohledávek neexistujících, neoprávněně navýšených, popřípadě již postoupených jinému subjektu, nakonec vystačil s listinami obsaženými ve spisovém materiálu. V důsledku toho doposud neexistující, ale potřebné hodnocení listinných materiálů obsažených ve spise může vyústit ve dvě subvarianty dalšího postupu nalézacího soudu.

Za první soud I. stupně při vyhodnocení listinných materiálů z účetnictví v návaznosti na další okruhy důkazů (údaje o předluženosti jednotlivých podnikatelských subjektů, listinné materiály vyžádané od obchodních partnerů obžalovaného Vratislava L. jako osoby samostatně výdělečně činné a společnosti LAV Lakomý, s.r.o., které také nebyly předmětem žádného hodnocení, údaje poškozených bankovních ústavů apod.) označí tyto jako listinné důkazy věrohodné a pak bude možno v rámci hodnocení důkazů vystačit s dosavadními závěry inkriminovaného znaleckého posudku. Samozřejmě však bude třeba tyto závěry v odůvodnění napadeného rozsudku přiléhavě odůvodnit.

Za druhé soud I. stupně věrohodnosti těchto listinných důkazních materiálů neuvěří a pak bude muset zpracovatel znaleckého posudku označit všechny listinné důkazy z archivu, které budou potřebné pro zpracování znaleckého posudku a na základě toho bude muset krajský soud (nejlépe prostřednictvím státního zástupce ve smyslu § 180 odst. 2 tr.ř. věta poslední) opatřit fotokopie všech potřebných dokladů, tyto založit jako přílohu spisu a následně je poskytnout ke zpracování doplňku znaleckého posudku k řešení problematiky, zda dochází k nějakým změnám ve znaleckých závěrech.

Dále je třeba krajskému soudu vytknout, že nerespektoval pokyn odvolacího soudu, aby v případě rozhodnutí o vině obžalované Mgr. Dity L. náležitým způsobem vyjádřil subjektivní stránku trestného činu úvěrového podvodu při popisu skutku pod bodem 1) napadeného rozsudku (viz strana 12 usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13.11.2012, sp.zn. 2 To 21/2013, ve spise č.l. 7737 verte). Je to totiž sice pravdou, že skutkové popisy trestných činů ve výrokových částech rozsudku mohou spočívat v různých formulacích, nicméně vždy je třeba dbát na to, aby u úmyslných trestných činů úmysl pachatele ze skutkového popisu přiléhavým

způsobem vyplýval, přičemž formulace použité krajským soudem úmysl obžalované, konstatovaný nalézacím soudem v odůvodnění napadeného rozsudku, nevyjadřují.

Z odůvodnění napadeného rozsudku dále vyplývá, že krajský soud v rámci konstrukce svých závěrů argumentuje i výpovědí svědkyně RNDr. Marie K. (viz strana 31), ačkoliv po změně v obsazení senátu při opakování hlavního líčení daný důkaz v žádné formě proveden nebyl. Krajský soud si zřejmě této skutečnosti nakonec byl vědom, neboť v nyní napadeném rozsudku obsah její výpovědi necituje, ačkoliv v předchozím rozsudku tak učinil. Jedná se přitom o svědkyni, která nepracovala přímo jako zaměstnankyně žádného z podnikatelských subjektů, které figurují jako příjemci inkriminovaných úvěrů, ale měla působit jako daňová poradkyně, což ji staví do role externího zdroje informací o podnikatelské činnosti obžalovaného. Vzhledem k obsahu jejich dosavadních výpovědí tedy krajský soud pochybil, pokud tento důkaz ignoroval, což umocnil tím, že s jeho obsahem fakticky pracuje v rámci svých skutkových zjištění.

Problematickým se jeví i výrok o náhradě škody, a to ve dvou směrech.

V první řadě je třeba si uvědomit, že překážkou pozitivního rozhodnutí o náhradě škody není samotná skutečnost, že ohledně nějakého podnikatelského subjektu probíhá insolvenční řízení a že nárok na náhradu škody byl v něm z jiného titulu uplatněn. To jinými slovy znamená, že krajský soud si měl opatřit podrobnější informace o dosavadním průběhu inkriminovaných insolvenčních řízení a o postupu dle § 229 odst. 1 tr.ř. uvažovat až v okamžiku existence pravomocného rozvrhového usnesení.

Také poznámka uvedená v závěru výše zmíněného usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13.11.2012, sp.zn. 2 To 21/2013, o možnosti přechodu nároku ČSOB na Českomoravskou záruční a rozvojovou banku má význam jenom pro rozhodnutí o nároku ČSOB a nevyvolává možnost rozhodnutí o nároku ČMBZ v situaci, kdy tento subjekt v daném trestním řízení nárok na náhradu škody nijak neuplatnil. V tomto směru je výrok dle § 229 odst. 1 tr.ř. ve vztahu k ČMBZ nesprávný.

Závěrem je tedy třeba konstatovat, že na straně jedné trestní řád v současném znění a konstantní judikatura k němu brání odvolacímu soudu v zasahování do skutkových zjištění učiněných soudem I. stupně, což je ale na druhé straně nutno chápat tak, že je to právě soud I. stupně, kdo má zodpovědnost za náležitým způsobem zdůvodněné skutkové závěry. Tyto skutkové závěry jsou pak v dané trestní věci odvislé od značně objemného důkazního substrátu, ve vztahu k němuž rozhodně není úlohou nalézacího soudu, aby nahrazoval činnost soudu I. stupně opakováním prakticky celého dosud provedeného dokazování. Z toho také vyplývá, že vrchní soud neměl jinou možnost než nařídít neveřejné zasedání a zde o věci rozhodnout.

Shledal přitom, že s ohledem na výše řečené napadený rozsudek trpí vadami pro neúplnost jeho skutkových zjištění, jakož i proto, že se soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí (§ 258 odst. 1 písm. b/ tr.ř.), přičemž zároveň vznikly pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, k objasnění věci je třeba důkazy opakovat, popřípadě provádět důkazy další, a jejich provádění před odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu I. stupně (§ 258 odst. 1 písm. c/ tr.ř.). Již v této chvíli je možno také rozhodnutí o uplatněném nároku poškozeného označit za nesprávné (§ 258 odst. 1 písm. f/ tr.ř.); ignorování pokynu ve vztahu k odůvodnění napadeného rozsudku stran vymezení všech příslušných pohledávek a ve vztahu k výroku rozsudku stran subjektivní stránky jednání obžalované Dity L. ve smyslu § 264 odst. 1 tr.ř. je pak v této fázi řízení nutno chápat jako podstatnou vadu řízení ve smyslu ustanovení § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř.

Na základě toho došlo ke zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu s tím, že se krajskému soudu ukládá, aby se zevrubně zabýval doposud provedenými důkazy, a to v jejich vzájemných vazbách, na základě toho si ujasnil otázku toho, zda pro řešení otázek spojených se zfalšováním podkladů pro jednotlivé žádosti o úvěr skýtá spis hodnověrný podklad a zda je tedy třeba rozsáhlým způsobem dokazování doplnit, přičemž v pozitivním případě je třeba postupovat způsobem shora naznačeným. V každém případě však bude potřebné doplnit dokazování výsledkem svědkyně RNDr. Marie K. a aktualizovat informace pro rozhodnutí o uplatněném nároku na náhradu škody.

Na základě doplněného dokazování bude třeba rozhodnout, přičemž krajskému soudu se ukládá, aby v náležitém odůvodnění napadeného rozsudku zaujmul stanovisko také k námitkám stran procesnosti či neprocesnosti doposud shromážděných listinných materiálů, přesně specifikoval, které z pohledávek sloužících jako podklad pro úvěrové žádosti byly fingované, které byly neoprávněně navýšené a které byly již postoupeny jiným subjektům, přičemž přihlednout bude muset také k dalším námitkám, které jsou obsaženy v nyní podaných opravných prostředcích (zejména k námitce obžalovaného L. stran jeho role při vytváření seznamu pohledávek pod bodem 1) napadeného rozsudku, což může v případě rozhodnutí o jeho vině mít význam při ustálení skutkového popisu; může to mít vliv i na skutkové popisy bodů 2) a 3) napadeného rozsudku z hlediska toho, zda obžalovaný seznam pohledávek upravil sám nebo je jen nechal upravit). S ohledem na obsah odvolání státního zástupce si bude muset položit otázku, v jakém rozsahu je omezen principem zákazu reformace in peius, a zároveň se vypořádat s námitkami vůči uloženým trestům odnětí svobody.

Zdůrazňuje se, že ve smyslu § 264 odst. 1 tr.ř. je krajský soud právním názorem odvolacího soudu vázán a je povinen provést úkony a doplnění, které tento nařídil.

Ze všech těchto důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Olomouci dne 28. ledna 2016

JUDr. Vladimír Š t e f a n v.r.
předseda senátu

Za správnost:
V. Slouková